

PROIZVODNJA MLIJEKA I MLIJEČNIH PROIZVODA U 2021.

Ukupna količina kravljeg mlijeka prikupljenoga u 2021. u odnosu na 2020. smanjena je za 1,3%. Količina ovčjeg mlijeka smanjena je za 2,3% i kozjega za 4,3%.

Izraženo u količini, to znači da je u 2021. prikupljeno manje kravljeg mlijeka, za 5 555 t, ovčjega, za 65 t, te kozjega, za 173 t.

Količina neobranog mlijeka koju su mljekare uvezle u 2021. u odnosu na 2020. povećana je za oko 5 900 t, odnosno za 4,2%, dok je količina uvezenog vrhnja povećana za oko 1 800 t (60,8%).

U usporedbi s prethodnom godinom, proizvodnja mlijeka za piće smanjena je za oko 17 000 t (6,0%), vrhnja za 937 t (2,8%) i napitaka s mliječnom bazom za 265 t (1,2%), dok je količina fermentiranih proizvoda povećana za 395 t (0,4%).

Proizvodnja maslaca povećana je za 549 t (15,6%) u odnosu na 2020., dok je ukupna proizvodnja kravljeg sira u 2021. povećana za 983 t (3,1%). Proizvodnja ovčjeg sira smanjena je za 2,4%, a kozjega za 3,4%.

Kod ostalih sireva smanjena je proizvodnja mekanog sira, za 28,2% (587 t), i prerađenog sira, za 0,9% (26 t). Povećana je proizvodnja svježeg sira, za 0,9%, srednje mekanog sira, za 25,2%, srednje tvrdog sira, za 10,4%, tvrdog sira, za 13,2%, i ekstra tvrdog sira, za 13,6%.

U odnosu na prethodnu godinu, ukupan sadržaj mliječne masti u prikupljenome kravljem mlijeku smanjen je za 0,7%, u ovčjemu za 1,0%, a u kozjemu za 3,1%.

Što se tiče pojedinačnih mliječnih proizvoda, ukupna količina mliječne masti u mlijeku za piće manja je za 8,8%, u vrhnju za 3,2% te u fermentiranim proizvodima za 4,9%, a veća je u maslacu, za 14,2%, te u siru od čistoga kravljeg mlijeka, za 22,8%.

Sadržaj proteina kravljeg mlijeka smanjen je u mlijeku za piće, za 2,4%, u vrhnju, za 1,2%, te u kravljem siru, za 0,7%.

1. MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI U 2021.¹⁾

	Količina, t		Indeksi 2021. 2020.
	2020.	2021.	
Raspoloživost			
Prikupljeno kravlje mlijeko	434 220	428 665	98,7
Prikupljeno ovčje mlijeko	2 821	2 756	97,7
Prikupljeno kozje mlijeko	4 055	3 882	95,7
Vrhnje	z	z	z
Uvoz neobranog mlijeka – samo mljekare	139 958	145 868	104,2
Uvoz obranog mlijeka – samo mljekare	z	z	z
Uvoz vrhnja – samo mljekare	3 043	4 892	160,8
Uvoz ostalih proizvoda (npr. sir, maslac, jogurt) – samo mljekare	z	z	z
Proizvodnja svježih proizvoda			
Mlijeko za piće (konzumno)	281 820	264 776	94,0
Neobrano i sirovo mlijeko	155 362	137 135	88,3
Djelomično obrano mlijeko	123 396	125 123	101,4
Obrano mlijeko	3 062	2 518	82,2
Mlačnica	z	z	z
Vrhnje	33 033	32 096	97,2
S < 29% m. m.	22 764	21 027	92,4
S > 29% m. m.	10 269	11 069	107,8
Fermentirani proizvodi (jogurti, napici od jogurta i dr.)	89 522	89 917	100,4
S dodacima	18 406	17 856	97,0
Bez dodataka	71 116	72 061	101,3
Napici s mliječnom bazom	22 777	22 512	98,8
Ostali svježi proizvodi (mliječni žele i sl.)	z	z	z
Proizvodnja ostalih proizvoda			
Mliječni proizvodi u prahu	z	z	z
Maslac	3 515	4 064	115,6
Ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z
Sir od kravljeg mlijeka (čisti)	31 373	32 356	103,1
Sir od ovčjeg mlijeka (čisti)	251	245	97,6
Sir od kozjeg mlijeka (čisti)	147	142	96,6
Ostali sirevi (miješani)	9	10	111,1
Mekani sir (> 68% vlage)	2 085	1 498	71,8
Srednje mekani sir (62% – 68% vlage)	135	169	125,2
Srednje tvrdi sir (55% – 62% vlage)	11 686	12 901	110,4
Tvrdi sir (47% – 55% vlage)	892	1 010	113,2
Ekstra tvrdi sir (< 47% vlage)	376	427	113,6
Svježi sir	16 597	16 748	100,9
Prerađeni sir	2 891	2 865	99,1
Sirutka – ukupno	32 792	37 358	113,9
Izvoz mlijeka i vrhnja u rinfuzi – samo mljekare	z	z	z

1) Vidi Metodološka objašnjenja.

2. SADRŽAJ MLIJEČNE MASTI U GLAVNIM MLIJEČNIM PROIZVODIMA U 2021.

	Sadržaj mliječne masti, t		Indeksi 2021. 2020.
	2020.	2021.	
Raspoloživost			
Prikupljeno kravlje mlijeko	17 468	17 338	99,3
Prikupljeno ovčje mlijeko	192	190	99,0
Prikupljeno kozje mlijeko	131	127	96,9
Vrhnje	z	z	z
Uvoz neobranog mlijeka – samo mljekare	5 631	5 930	105,3
Uvoz obranog mlijeka – samo mljekare	z	z	z
Uvoz vrhnja – samo mljekare	1 185	1 921	162,1
Proizvodi			
Mlijeko za piće (konzumno)	7 376	6 730	91,2
Mlačenica	z	z	z
Vrhnje	5 850	5 662	96,8
Fermentirani proizvodi (jogurti, napici od jogurta i dr.)	1 349	1 283	95,1
Napici s mliječnom bazom	550	523	95,1
Ostali svježi proizvodi (mliječni žele i sl.)	z	z	z
Koncentrirano mlijeko	-	-	-
Mliječni proizvodi u prahu	z	z	z
Maslac	2 813	3 212	114,2
Ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z
Sir od kravljeg mlijeka (čisti)	5 075	6 234	122,8
Sirutka – ukupno	98	121	123,5
Izvoz mlijeka i vrhnja u rinfuzi – samo mljekare	z	z	z

3. SADRŽAJ PROTEINA KRAVLJEG MLIJEKA U GLAVNIM MLIJEČNIM PROIZVODIMA U 2021.

Proizvodi	Sadržaj proteina, t		Indeksi 2021. 2020.
	2020.	2021.	
Mlijeko za piće (konzumno)	8 803	8 596	97,6
Neobrano mlijeko	4 709	4 490	95,3
Djelomično obrano mlijeko	3 995	4 025	100,8
Obrano mlijeko	99	81	81,8
Mlačenica	z	z	z
Vrhnje	996	984	98,8
Proizvodi u prahu	z	z	z
Maslac i ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z
Sir od kravljeg mlijeka	5 378	5 343	99,3
Prerađeni sir	359	360	100,3
Sirutka	192	212	110,4

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o godišnjoj proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda preuzimaju se od Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu – Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM). Tako se prikupljaju podaci o količini prikupljenoga kravljega, ovčjega i kozjeg mlijeka, sadržaju mliječne masti i proteina, proizvodnji mliječnih proizvoda te vanjskoj trgovini mlijekara mlijekom i proizvodima.

Prikupljene podatke SLKM obrađuje i proslijeđuje Državnom zavodu za statistiku prema unaprijed dogovorenim terminima i u obliku prilagođenu za daljnju obradu.

Metodologija za provedbu istraživanja o mlijeku i mliječnim proizvodima temelji se na Metodološkim osnovama za prikupljanje podataka u statistici mlijeka i mliječnih proizvoda (NN, br. 42/13.).

Obuhvat i usporedivost

U Republici Hrvatskoj djeluje četrdesetak mljekara za koje SLKM analizira otkupljeno mlijeko i od kojih prikuplja podatke o proizvodnji. Obuhvaćene su industrijske i registrirane male mljekare.

Povjerljivost

Agregirani podaci kod kojih postoje razlozi za povjerljivost (zbog malog broja jedinica, pravila dominantnosti ili sekundarne povjerljivosti), u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) i Pravilnikom o načinu zaštite statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku, tretiraju se kao povjerljivi te se stoga ne objavljuju.

Definicije

Mlijeko za piće obuhvaća sirovo mlijeko, neobrano, djelomično obrano i obrano bez sadržaja aditiva.

Sirovo mlijeko obuhvaća mlijeko koje nije podvrgnuto bilo kojem postupku zagrijavanja iznad 40 °C.

Neobrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti $\geq 3,5\%$, podvrgnuto toplinskom tretmanu.

Djelomično obrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti $1,5\% - 2,8\%$, podvrgnuto jednome toplinskom tretmanu.

Obrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti $< 1,5\%$, podvrgnuto toplinskom tretmanu.

Pasterizirano mlijeko – mlijeko tretirano visokom temperaturom (barem 72 °C tijekom 15 sekundi).

Sterilizirano mlijeko – mlijeko tretirano visokom temperaturom (120 °C tijekom 30 minuta) u hermetički zatvorenim posudama.

Sterilizirano u protoku (uzavrelo) – mlijeko tretirano visokom temperaturom (135 °C u trajanju od najmanje 1 sekunde).

Mlačenica obuhvaća ostatak nakon pretvorbe mlijeka ili vrhnja u maslac.

Vrhnje obuhvaća vrhnje za izravnu potrošnju s više ili manje od 29% mliječne masti.

Fermentirani proizvodi obuhvaćaju jogurt, tekući jogurt, acidofil te ostale fermentirane proizvode s dodacima i bez njih.

Napici s mliječnom bazom obuhvaćaju proizvode s udjelom mliječnog ekvivalenta od barem 50% (npr. čokoladno mlijeko, mlačenica s aditivima).

Ostali svježi proizvodi obuhvaćaju proizvode od svježeg mlijeka koji nisu drugdje specificirani (uglavnom deserti na bazi mlijeka).

Koncentrirano mlijeko obuhvaća mlijeko dobiveno djelomičnim uklanjanjem vode iz neobranoga, djelomično obranoga i obranog mlijeka.

Mliječni proizvodi u prahu obuhvaćaju proizvode dobivene uklanjanjem vode iz vrhnja, svih vrsta mlijeka, mlačenice i fermentiranih proizvoda.

Maslac obuhvaća tradicionalni maslac, otopljeni maslac, ulje maslaca i slične proizvode s više od 80% mliječne masti.

Ostali proizvodi od žutih masnoća obuhvaćaju proizvode na bazi maslaca s manje od 80% mliječne masti.

Sir obuhvaća svježe ili sazrele, tvrde ili polutvrde proizvode dobivene koagulacijom mlijeka, vrhnja, mlačenice i sl.

Prerađeni sir obuhvaća proizvode dobivene mljevenjem, miješanjem, topljenjem i emulgiranjem jedne ili više vrsta sireva, s dodacima ili bez njih.

Sirutka obuhvaća tekuću sirutku i sirutku u prahu u tekućem ekvivalentu. Ona je nusproizvod u proizvodnji sira ili kazeina.

Kratice

°C	Celzijev stupanj
m. m.	mliječna mast
t	tona
z	podatak zbog povjerljivosti nije objavljen

Znakovi

-	nema pojave
<	manje od
>	veće od
$\geq$	veće ili jednako

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:
Edita Omerzo, načelnica Sektora prostornih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredili:
Mario Valentić i Anita Grlica

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata publikacija
Telefon: (+385 1) 48 06 115
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr